

JAK SE CHRÁNIT PROTI BOUŘCE A BLESKŮM

Blesk má obrovskou sílu. Rozštípe strom na polínka, zboří komín, zapálí stodolu, způsobí smrt. Ale neradujme se, že nás spasí hromosvod. Zchátralý nebo špatný může být horší než žádný.

Žijeme ve střední Evropě, která leží v tzv. bouřkovém pásmu. Proto jsou zde bouřky velice časté, především na horách se počasí mění rychleji, než předpokládáme. Zkuste si zapamatovat alespoň základní body, jak ve zdraví bouřku přežít.

Co můžeme udělat?

- nejlépe je být dostatečně předvídavý, bouřku zpozorovat včas a včas zareagovat (vrátit se domů, najít si úkryt)
- nenechat se zaskočit na nevýhodném místě (tj. sejít z hřebenů hor, z vrcholu kopce, z otevřeného terénu)
- nebezpečná a blízká je bouřka, která je do 3 kilometrů od nás. Jak to poznáte? Mezi bleskem a zahřměním uplyne asi 9 sekund
- po úderu blesku ve vašem okolí máte čas asi 3 sekundy na nutnou změnu místa v bezpečné době
- v úkrytu zůstaňte, dokud není bouřka vzdálená od vás alespoň 10 kilometrů (tj. interval mezi bleskem a zahřměním je 30 sekund)
- jakmile se vám zjeví vlasy na hlavě, hned dřepnout nebo se schovat. Blesk udeří blízko vás.
- nebezpečné je stát na kopci pod deštníkem s kovovou špičkou (raději zmokněte)
- schovat se pod keř nebo do prolákliny tak, abychom nepřevyšovali úroveň terénu
- neschovávat se pod stromem (člověk je většinou vodivější než kmen)
- neschovávat se pod objekty, které převyšují své okolí - pod osamocené stromy či skupinku stromů, do stodol na louce, u kapliček a křížů v poli

- neschovávat se pod skalním převisem
- nemáme-li se za bouřky kam schovat, měli bychom stát s chodidly těsně u sebe, aby se nevytvořilo krokové napětí až několik tisíc voltů! Ještě lepší je schoulit se v dřepu do klubíčka, chodidla pěkně u sebe. Raději zmoknout než se dát zabít bleskem! Také je dobré sedět na suché podložce, na batohu, nebo lanu - izoluje nás to od krokového napětí, ale před bleskem neochrání
- pokud je nablízku jeskyně, nezůstávat na kraji, ale zalézt co nejhlouběji to půjde. Ale musíme se vyhýbat malým jeskyním, kde se téměř dotkneme stropu. Tam je to nebezpečné, musíme najít větší jeskyni a nesedět u zdi! Ale rovněž musíme dát pozor, aby tam nebyla spára, trhlina či prosakující voda. Pokud ano, tak si hledejte jiný úkryt
- nestoupat si pod vedení (elektrická, telefonní, dálková kabelová - pozor na jakékoliv dráty!), pokud jste v nějakém úkrytu a vedle vás spadnou dráty, rozhodně se jich nedotýkejte. Neutíkejte (kvůli krokovému napětí), ale pomaličku a opatrně se odšourejte!
- nelehat si na zem, ale sedět v podřepu, dřepnout, kleknout, hlavně nechodit
- skupinu osob rozptýlit na co největší plochu, ideální je, aby prostory mezi jednotlivými osobami byly alespoň tři metry
- nedržet se za ruce!
- neutíkat
- nejedít na kole
- nekoupat se! Můžete se koupat za deště, vzduch je studený a voda teplá a koupání je proto příjemné. Ale za bouřky okamžitě z vody ven!
- pryč z vody. Vzdalte se od vodních toků a vodních ploch (rybníků, jezer, mokřin, močálů, nádrží). Nepřejíždějte na lodkách po rozlehlých vodních plochách
- nestát vedle kovových předmětů a vozidel, dejte si pozor na ocelová lana, žebříky, zábradlí
- neschovávat se do kupek sena nebo stohů
- bezpečně je v souvislém, hustém lese
- bezpečně je v autě se zavřenými okny a staženou anténou. (Když do auta uhoří, blesk sjede na kovové karoserii bezpečně do země).
- pokud je kousek od vás autobusová zastávka, pořádně se podívejte, z jakého je materiálu. Pokud má střechu plechovou, a zbytek je z jiného materiálu, vyhněte se jí! Pokud je celokovová, je to na úkryt lepší (blesk se po ní svezde do země, ne do vás). Neopírejte se ale o stěnu, stůjte uprostřed a pokrčte hlavu (tj. dívejte se dolů).

- ve městě jít prostředkem ulice
- když nás bouřka zastihne doma, měli bychom být raději dále od oken, dále od antén, rozvodů elektřiny a telefonu. Při telefonování za bouřky použijeme raději mobil.
- v budově vypnout elektrospotřebiče ze zásuvky (televizi, rádio atd.), rovněž zkuste vytáhnout z modemu šňůry

A co když někoho zasáhne blesk?

- nezmatkovat, je tu ještě naděje
- postižený pravděpodobně ztratí vědomí, má zástavu dechu a srdce a různě hluboké popáleniny po těle
- přesunout sebe i poraněného do místa, kde nehrozí zásah bleskem
- postižený není „nabitý“, je možné se ho dotýkat
- nebát se pohledu na povrchové popáleniny, zdaleka ještě nemusí znamenat smrt
- zjistit, zda postižený dýchá a tluče mu srdce - pokud ne, dávat mu umělé dýchání a masáž srdce
- co nejrychleji přivolat lékaře

SEDMÝ TEST: JAK SI DÁVAL(A) POZOR NA BESEDĚ

O BOUŘKÁCH?

Co bys měl(a) či neměl(a) dělat v bouřce:

1. Stát na kopci pod deštníkem s kovovou špičkou	ANO-NE
2. Stát s chodidly těsně u sebe	ANO-NE
3. Utíkat do úkrytu	ANO-NE
4. Schoulit se v dřepu do klubíčka s chodidly pěkně u sebe	ANO-NE
5. Sedět na suché podložce (na batohu, na lanu)	ANO-NE
6. Sedět na mokré podložce	ANO-NE
7. Schovat se pod keř nebo do prolákliny tak, abys nepřevyšoval(a) úroveň terénu	ANO-NE
8. Schovat se pod skalní převis	ANO-NE
9. Schovat se pod osamocený strom	ANO-NE
10. Schovat se do jakékoli jeskyně	ANO-NE
11. Schovat se do stodoly na louce	ANO-NE
12. Lehnout na zem, nebo chodit, běhat či jezdit na kole	ANO-NE
13. Schovat se u kapliček a křížů v poli	ANO-NE
14. Schovat se do jeskyně (ale musí být větší a nesmíš sedět u stěny, nesmí tam být trhлина či prosazující voda	ANO-NE
15. Být v podřepu, kleknout si, dřepnout	ANO-NE
16. Skupinky lidí se musí držet pohromadě	ANO-NE
17. Koupat se nebo být s lod'kou na vodě	ANO-NE
18. Schovat se v souvislém a hustém lese	ANO-NE
19. Stát vedle kovových předmětů a vozidel	ANO-NE
20. Sedět v autě se zavřenými okny a staženou anténou	ANO-NE
21. Stát u kovových žebříků nebo kovového zábradlí	ANO-NE
22. Schovat se do kupek sena či do stohů	ANO-NE
23. Jít ve městě při bouřce středem chodníku	ANO-NE
24. Stát doma dále od oken, od antén a rozvodů elektřiny	ANO-NE
25. Při telefonování za bouřky použijeme spíš pevnou linku než mobil	ANO-NE

26. Vytáhnout při bouřce elektrospotřebiče ze zásuvky (televizi, rádio, mikrovlnku) ANO-NE
27. Schovat se do autobusové zastávky (má plechovou střechu a zbytek je z jiného materiálu) ANO-NE
28. Schovat se do autobusové zastávky (je celá plechová - je nutné stát uprostřed a dívat se dolů) ANO-NE

Co když někoho zasáhne blesk?

29. nechat ho na místě kde zůstal a zachránit sám sebe ANO-NE
30. postižený asi ztratí vědomí, má zástavu srdce a různě hluboké popáleniny na těle ANO-NE
31. zbude z něj jen popel ANO-NE
32. nesmíte se ho dotýkat, je „nabytý“ ANO-NE
33. je nutné přesunout ho do místa, kde nehrozí zásah blesku ANO-NE
34. přivolat mobilem lékaře ANO-NE
35. dát mu umělé dýchání a masáž srdce ANO-NE

Příchod bouřky

36. přichází-li bouřka a ty jsi na hřebenu hor či na vrcholu kopce:
a) zůstaneš tam
b) polezeš níž
c) lezeš ještě výš
37. Nebezpečná je bouřka, která je do tří kilometrů od nás. Jak to poznáš?
Mezi bleskem a zahřměním uplyne ___ sekund.
38. Po úderu blesku ve svém okolí máš čas asi ___ sekundy na nutnou změnu místa v bezpečné době.
39. V úkrytu musíš zůstat, dokud není bouřka vzdálená aspoň 10 km od tebe.
Jak to poznáš? Mezi bleskem a zahřměním uplyne ___ sekund.

ŘEŠENÍ SEDMÉHO TESTU:
JAK SI DÁVAL(A) POZOR NA BESEDĚ
O BOUŘKÁCH?

1. NE	21. NE
2. ANO	22. NE
3. NE	23. ANO
4. ANO	24. ANO
5. ANO	25. NE
6. NE	26. ANO
7. ANO	27. NE
8. NE	28. ANO
9. NE	29. NE
10. NE	30. ANO
11. NE	31. NE
12. NE	32. NE
13. NE	33. ANO
14. ANO	34. ANO
15. ANO	35. ANO
16. NE	36. b)
17. NE	37. 9 sekund
18. ANO	38. 3 sekundy
19. NE	39. 30 sekund
20. ANO	